

Sygn. akt VI U 326/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Zofia Pawelczyk

Protokolant: Patrycja Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

o odsetki od zasiłku chorobowego i macierzyńskiego

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia 13 sierpnia 2018 r. znak: (...) - (...) / 1

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej M. B. prawo do odsetek od zasiłku chorobowego za okres od dnia 26 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. wypłaconego w wysokości 23.494,08 zł oraz prawo do odsetek od zasiłku macierzyńskiego za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r. wypłaconego w wysokości 71.263,92 zł;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. na rzecz M. B. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: VI U 326/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2018r., znak: (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił M. B. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 26 lutego 2016r. do 31 maja 2017r. w wysokości 23.494,08 zł oraz zasiłku macierzyńskiego wypłaconego w wysokości 71.263,92 zł za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r.

Powyższe rozstrzygnięcie oparł na ustaleniu, że wypłata świadczenia została dokonana po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny Warszawa-Praga w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt III AUa 848/17, w sprawie o ustalenie podlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Zdaniem organu rentowego, Sąd Apelacyjny dokonał istotnych ustaleń faktycznych, wobec czego organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie spornych świadczeń.

(decyzja z 13 sierpnia 2018r. – k. 1 akt rentowych)

M. B. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że należą jej się odsetki ustawowe za zwłokę w wypłacie zasiłku chorobowego za okres od 26 lutego 2016r. do 31 maja 2017r. oraz zasiłku

macierzyńskiego za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r., a także o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania wskazała, że decyzja z dnia 13 sierpnia 2018r. nie znajduje oparcia w przepisach prawa, ani nie została oparta o zebrany materiał dowodowy. Wskazała, że już na etapie postępowania administracyjnego organ rentowy dysponował licznymi dokumentami przedłożonymi przez odwołującą, które jednoznacznie wskazywały na fakt podlegania ubezpieczeniom społecznym od 15 października 2015r. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. W pismach wskazano tych samych świadków, na jakich powoływano się przed Sądem. Pomimo tego organ rentowy z tej możliwości nie skorzystał. Organ rentowy, dysponował materiałami umożliwiającymi przyznanie świadczeń, jednak błędnie je zinterpretował i w toku postępowania nie dążył do wyjaśnienia powstałych wątpliwości. ZUS w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków, nie poczynił wszelkich możliwych ustaleń faktycznych i nie ustalił wszystkich okoliczności, koniecznych do wydania decyzji.

(odwołanie – k. 1- 3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. złożyła w organie rentowym wnioski o przyznanie i wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 22 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 01 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r.

(okoliczność bezsporna)

W celu ustalenia prawa do świadczeń Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie prawidłowości zgłoszenia odwołującej do ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przy al. (...).

(dowód: zawiadomienie z dnia 19 maja 2016r. – akta rentowe)

M. B. oraz płatnik składek (...) sp. z o.o. udzielili organowi rentowemu odpowiedzi na zadane pytania oraz przedstawili wszystkie wymagane dokumenty i powołali dowody, czyniąc zadość wezwaniom organu rentowego. Już na etapie postępowania wyjaśniającego odwołująca przedstawiła wystarczające dowody z dokumentów, wskazujące na fakt podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym. W pisma kierowanych do organu rentowego wskazani byli także świadkowie, którzy mogli potwierdzić fakt świadczenia przez nią pracy na rzecz płatnika. Te same osoby były następnie przez nią powoływane na świadków w postępowaniu sądowym.

Pomimo tego organ rentowy nie tylko nie przesłuchał żadnej ze wskazanych osób, ale również nie wezwał odwołującej do złożenia innych dokumentów. Organ rentowy nie wykazał jakiegokolwiek inicjatywy w kierunku głębszego wyjaśnienia sprawy, poprzestając na złożonych dokumentach.

(dowód: pismo odwołującej do ZUS z dnia 28 maja 2016r. - k.48-49 akt VII U 1419/16, pismo płatnika do ZUS z dnia 25 maja 2016r. - k. 44-47 akt VII U 1419/16)

W następstwie postępowania wyjaśniającego, organ rentowy w dniu 12 lipca 2016r. wydał decyzję nr (...), w której stwierdził, że odwołująca od dnia 15 października 2015r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o.

Dodatkowo na mocy decyzji z dnia 19 lipca 2016r. znak (...) organ rentowy odmówił odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 22 lutego 2016r. do 31 maja 2016r., zaś na mocy decyzji z dnia 19 lipca 2016r. znak (...) odmówił jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 01 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r.

W dniu 16 sierpnia 2016r. M. B. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odwołanie od decyzji organu rentowego o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym, inicjując postępowanie sądowe.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 23 marca 2017r. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 12 lipca 2016r. w ten sposób, że stwierdził, iż odwołująca M. B. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 października 2015r.

Od powyższego wyroku organ rentowy wniósł apelację, po rozpoznaniu której Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 7 czerwca 2018r. orzekł o jej oddaleniu.

Dokumenty ujawnione w toku postępowania sądowego oraz słuchani w jego trakcie świadkowie jedynie potwierdziły okoliczności stwierdzone dokumentami znajdującymi się w aktach organu rentowego i nie rzuciły nowego światła na kwestię podlegania ubezpieczeniom społecznym. Wszystkie powołane dowody były zgłoszone przez odwołującą i płatnika jeszcze na etapie postępowania wyjaśniającego.

(dowód: decyzja z dnia 12 lipca 2016r. – akta rentowe; decyzja z dnia 19 lipca 2016r. dot. zasiłku chorobowego – akta rentowe, decyzja z dnia 19 lipca 2016r. dot. zasiłku macierzyńskiego – akta rentowe, odwołanie z dnia 16 sierpnia 2016r. – k. 2-9 akt VII U 1419/16, wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 marca 2017r. - k. 236 akt VII U 1419/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 7 czerwca 2018r. - k. 349 akt VII U 1419/16)

Organ rentowy w dniu 16 sierpnia 2018r. wydał decyzję, na mocy której zmienił decyzję z dnia 19 lipca 2016r. odmawiającą prawa do zasiłku chorobowego za okres od 22 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. oraz decyzję z dnia 19 lipca 2016r. odmawiającą prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 01 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r., poprzez przyznanie odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 26 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r.

Organ rentowy dokonał wypłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego został odwołującej wypłacony w dniu 20 sierpnia 2018r.

(dowód: decyzja z 16 sierpnia 2018r. – akta rentowe)

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2018r., znak: (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił M. B. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 26 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. w wysokości 23.494,08 zł oraz zasiłku macierzyńskiego wypłaconego w wysokości 71.263,92 zł za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r.

(dowód: decyzja z 13 sierpnia 2018r. – k. 1 akt rentowych)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach o sygn. VII U 1419/16, w szczególności wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 marca 2017r. (k. 236 as), wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 7 czerwca 2018r. (k. 349 as), pisma odwołującej do ZUS z dnia 28 maja 2016r. (k.48-49), pisma płatnika do ZUS z dnia 25 maja 2016r. (k. 44-47), a także w aktach organu rentowego dotyczącego przedmiotowej decyzji oraz w aktach rentowych dotyczących postępowania wyjaśniającego w zakresie podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym. Ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy organ rentowy powinien wypłacić odwołującej odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia przyznanego w związku z wykonaniem przez organ rentowy prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie II Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 czerwca 2018r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 marca 2017r., zmieniającego decyzję ZUS z dnia 12 lipca 2016r. Przedmiotowe orzeczenie przesądziło o tym, że odwołująca M. B. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 października 2015r.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017r., poz. 1368) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłki chorobowe wypłaca na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on zobowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 64 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1778), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Stosownie do powołanych przepisów odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia przysługują tylko w sytuacji, gdy opóźnienie to nastąpiło z winy ZUS. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego organ rentowy ponosi winę za opóźnienie tylko w sytuacji, gdy dysponując wszystkimi niezbędnymi dowodami pozwalającymi na wypłatę świadczenia, tego świadczenia nie wypłacił (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29.05.2014r., III AUa 2071/13; wyrok SA w Łodzi z dnia 08.05.2014r., III AUa 1360/13). Sąd, rozpoznając sprawę o odsetki bada, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji odmawiającej objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia przeprowadzone zostały dodatkowe dowody dające podstawę do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na dokładnie tych samych dowodach, które zebrał organ rentowy.

W niniejszej sprawie, rozpoznając roszczenie odsetkowe Sąd badał zatem, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji z dnia 12 lipca 2016r., odmawiającej objęcia M. B. ubezpieczeniem społecznym, przeprowadzone były dodatkowe istotne dowody, dające podstawy do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na tym samym materiale dowodowym, którym dysponował organ rentowy.

Zdaniem Sądu analiza akt organu rentowego oraz akt Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o sygn. VII U 1419/16 oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie o sygn. III AUa 848/17 prowadzi do wniosku, że ocena czy wnioskodawczyni spełniała przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym była oczywista już na etapie postępowania wyjaśniającego i mogła zostać podjęta po przeprowadzeniu wskazanych przez odwołującą dowodów, w tym po przesłuchaniu wskazanych w piśmie odwołującej do ZUS z dnia 28 maja 2016r. oraz piśmie płatnika składek do ZUS z dnia 25 maja 2016r. Wprawdzie organ rentowy miał prawo powziąć wątpliwości co do rzeczywistego stanu faktycznego sprawy, jednakże w powyżej powołanych pismach odwołująca oraz płatnik składek w wystarczający sposób wyjaśnili wszelkie wątpliwości, wypunktowali poszczególne informacje, powołali dowody z dokumentów, a także wskazali osoby, które mogłyby zostać w sprawie przesłuchane w celu potwierdzenia rzeczywistego świadczenia pracy przez odwołującą na rzecz płatnika składek.

Dokumenty ujawnione w toku postępowania przed Sądem oraz przesłuchani w jego trakcie świadkowie jedynie potwierdziły okoliczności stwierdzone dokumentami znajdującymi się w aktach organu rentowego i nie rzuciły nowego światła na kwestię podlegania ubezpieczeniom społecznym. Podkreślić należy zatem, że wszystkie dokumenty zostały złożone przez ubezpieczoną do akt jeszcze w toku postępowania wyjaśniającego. W związku z powyższym nie sposób zgodzić się z twierdzeniami organu rentowego, jakoby w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 12 lipca 2016r., nie dysponował materiałami pozwalającymi na przyznanie świadczenia.

Nie bez znaczenia jest także okoliczność, że organ rentowy przed wydaniem decyzji odmawiającej przyznania świadczeń w 2016r. nie wzywał do złożenia innych dokumentów, nie przesłuchał świadków i w ogóle nie wykazał jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej w kierunku głębszego wyjaśnienia sprawy, poprzestając na ocenie złożonych dokumentów i bez przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków. Wskazać przy tym należy, że organ rentowy na etapie postępowania wyjaśniającego nie tylko nie podnosił, iż nie dysponuje pełnym materiałem dowodowym, ale także nie wyjaśnił rzetelnie wszystkich okoliczności prowadzonego postępowania, mimo dysponowania w tym zakresie odpowiednimi uprawnieniami.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie, albowiem w przypisanym terminie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia przy jednoczesnym uwzględnieniu, że w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków nie poczynił wszystkich możliwych ustaleń faktycznych i nie ustalił wszystkich okoliczności koniecznych do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 13 sierpnia 2018 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej M. B. prawo do odsetek od zasiłku chorobowego za okres od dnia 26 lutego 2016r. do 31 maja 2016r. wypłaconego w wysokości 23.494,08 zł oraz prawo do odsetek od zasiłku macierzyńskiego za okres od 1 czerwca 2016r. do 30 maja 2017r. wypłaconego w wysokości 71.263,92 zł.

W zakresie żądania pełnomocnika odwołującej się, zgłoszonego na rozprawie w dniu 14 grudnia 2018r. w przedmiocie naliczenia odsetek i ich podania, Sąd wskazuje że zgodnie z treścią art. 193 §2¹ w zw. z art. 466 k.p.c., zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym. Odwołująca była w przedmiotowej sprawie reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, wobec czego modyfikacja roszczenia była możliwa wyłącznie za pośrednictwem pisma procesowego. Jednocześnie Sąd wskazuje, że jest związany treścią wydanej przez organ rentowy decyzji i orzeka wyłącznie w jej granicach.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku, uwzględniając wynik sprawy, którą organ rentowy przegrał w całości. Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty procesu, które poniosła ubezpieczona składa się wynagrodzenie ustanowione w sprawie pełnomocnika, przy czym w przypadku niezłożenia przez niego spisu kosztów przyjmuje się z tego tytułu stawki minimalnego wynagrodzenia za czynności podjęte w danej sprawie (art. 98 § 3 k.p.c.). Wysokość przyznanych odwołującej kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., Nr 265) i zasądził z tego tytułu na rzecz ubezpieczonej kwotę 3.600,00 zł, mając na uwadze treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016r. sygn. III UZP 2/16.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.